

Anexa nr. II la Ordinul Ministrului Educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

LIMBA ENGLEZĂ

Învățământ special

Clasele a III-a și a IV-a

Dizabilități intelectuale ușoare și moderate

București, 2021

Notă de prezentare

Programa pentru disciplina Limba engleză¹, clasele a III-a și a IV-a, conform Planului- cadru de învățământ pentru învățământul special primar, dizabilități intelectuale ușoare și moderate, are alocate 0-1ore / săptămână în trunchiul comun. Prezenta programă propune formarea unor achiziții de comunicare elementare, respectiv structurarea unor competențe care să reflecte o adecvare la nivelul A1, dezvoltat parțial, conform Portofoliului european.

Fiecare copil are dreptul fundamental la educație, și trebuie să i se dea ocazia de a achiziționa și menține un nivel acceptabil de învățare. Copiii au caracteristici, interese, abilități și nevoi de învățare unice. Sistemele educaționale trebuie astfel implementate încât să se ia în considerare varietatea acestor caracteristici și nevoi. Profesorul trebuie să stimuleze elevul cognitiv, să abordeze elevii diferențiat în funcție de capacitățile/ ritmul de lucru / de achiziție al fiecăruia.

Într-o lume în care aproape orice contact cu exteriorul țării se face în limba engleză, și elevul cu dizabilități intelectuale ușoare sau moderate, poate achiziționa cunoștințe în limba engleză care să-l ajute să se exprime și să înțeleagă mesaje.

Conținutul învățării (activitățile gândite, solicitate) trebuie, de asemenea, să depindă de nivelul de cunoștințe al elevilor, vârstă, ritmul de muncă și abilități.

Metodele și strategiile folosite de către profesor urmăresc implicarea activă a elevului, dorința de participare în toate momentele lecției, activități centrate pe elev, cu un feedback constant. Activitățile elevului vor fi desfășurate cu sprijinul profesorului, ori de câte ori va fi necesar.

Metodele activ-participative folosite în clasa de elevi cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate permit atingerea potențialului maxim al elevilor. Ele facilitează nivelul de dezvoltare și socializare al elevilor. Prin efort personal și colaborare cu ceilalți elevi, pot să-și dezvolte cunoștințele, să-și îmbogățească vocabularul în limba engleză. La nivelul curriculumului actual, competențele sunt definite în perspectivă europeană ca ansambluri structurate de cunoștințe, deprinderi și atitudini dobândite prin învățare. Atitudinile de comunicare se asociază deprinderilor de comunicare în seturi coerente.

Programa include, pe lângă **Nota de prezentare**, următoarele:

➤ **competențe generale**, care sunt urmărite pe întreg parcursul învățământului primar (aceste competențe vizează receptarea și producerea de mesaje orale simple), în contexte adecvate copiilor cu dizabilități mintale ușoare și moderate;

➤ **competențe specifice**, care reies din competențele generale și sunt vizate pe parcursul clasei a III-a, a IV-a fiind susținute de activități diferite de la o clasă la alta;

➤ **activități de învățare**, care reprezintă exemple de antrenament prin care se vor deprinde competențele specifice. Acestea sunt adecvate nivelului de dezvoltare al elevului, valorificând experiența lui;

➤ **conținuturi** exprimate ca sugestii de tematici, acte de vorbire care constituie baza de operare pentru dezvoltarea competențelor specifice. Conținuturile sunt organizate pentru a fi accesibile elevilor, fiind corelate cu interesele de cunoaștere ale elevilor și nivelul lor de școlarizare;

➤ **sugestii metodologice** care vin în ajutorul profesorului în organizarea demersului didactic.

1 - Limba modernă 1 se studiază doar la clasele cu elevi cu dizabilități intelectuale ușoare.

Competențe generale

- 1. Receptarea de mesaje orale simple**
- 2. Exprimarea orală în diverse situații de comunicare uzuală**
- 3. Receptarea de mesaje scrise simple (minimal)**
- 4. Redactarea de mesaje simple (minimal/cu sprijin)**

CLASA a III-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Receptarea de mesaje orale simple.**

Clasa a III-a
<p>1.1. Oferirea unei reacții adecvate la o întrebare/instrucțiune scurtă și simplă, rostită clar și foarte rar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Răspunde la salut, „Bună dimineața!”, „Bună ziua!”, „Bună seara!”, „La revedere!”, „Ce mai faci?”; Exemplu: Decupați figurine de hârtie, folosiți-le pentru a vorbi cu colegul de bancă: „Bună, sunt (Willow). Bună, sunt (Frosty)”; - Îndeplinirea unei comenzi simple, amuzante, realizate prin cântece și/sau dansuri scurte; Exemplu: Instrucțiuni simple: „Atingeți capul!”, „Atingeți ochii!”, „Haideti, să sărim!” (Cântec/dans – “Head, shoulders, knees and toes”; - Mimarea unor acțiuni (Exemplu: „Ești o pisică.”, „Ești un tigru.” etc.).
<p>1.2. Recunoașterea denumirilor unor obiecte, ființe din mediul familiar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desenarea/colorarea obiectelor, ființelor; Exemplu: - „Ascultă, arată culoarea, apoi spune denumirea culorii!” - „Privește modelul și colorează imaginea!” - Selectarea dintr-un set de imagini semnificative/ plauzibile a unui obiect/ ființă care coincide cu mesajul audiat (joc didactic, concursuri etc.); - Asocierea de cuvinte cu imaginile corespunzătoare.
<p>1.3. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale simple, adecvate vârstei.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vizionarea de desene animate (2 – 3 minute) adecvate din punct de vedere tematic și lingvistic; - Ascultarea/ mișcarea în ritmul unui cântec simplu pentru copii; - Ascultarea și acompanierea unui cântec simplu, cu diferite obiecte (din clasă/ din jurul nostru).

2. Exprimarea orală în diverse situații de comunicare uzuală.

Clasa a III-a
<p>2.1. Reproducerea unor informații simple/ cântece/ poezii scurte și simple cu sprijinul profesorului.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salutul/ răspunsul la formula de salut; - Repetarea numerelor de la 1-10; - Repetarea unei întrebări uzuale și a răspunsului la această întrebare: Exemplu: „Ce este aceasta? O jucărie.”; - Denumirea de animale, obiecte uzuale etc. folosind imagini intuitive; - Recitarea unor poezii simple; - Intonarea unor cântece însoțite de mișcare, mimă sau acompaniament muzical cu diferite obiecte din clasă.
<p>2.2. Formularea unor informații elementare de prezentare personală (nume, gen, vârstă), despre universul imediat, cu sprijin din partea interlocutorului.</p>

Clasa a III-a

- Răspuns la întrebări simple: „Care este numele tău?” „Numele meu este...”, „Câți ani ai...?”;
- „Am ...ani”, „Ce culoare are...?”, „Ce este aceasta?”- profesorul indicând obiectul/ imaginea acestuia; (profesorul oferă sprijin prin repetarea întrebării, completarea răspunsului sau prin reluare cu pronunție și intonația corectă a mesajului respectiv);
- Numărarea unor elemente dintr-o mulțime:
Exemplu: „Cinci pisici.”
- Ghicirea unui animal mimat de un coleg:
Exemplu: „E un câine!”;

2.3 Participarea la jocuri de comunicare în care se reproduc sau creează rime/ mesaje scurte.

- Jocuri de pronunție, după modelele intonatorii, pentru sunetele specifice limbii engleze;
- Găsirea de cuvinte care rimează (Exemplu: „mouse- house”);
- Realizarea de dialoguri simple profesor-elev, elev-elev (cu sprijin) pentru: prezentare personală/ prezentarea unui animal/ obiect

3. Receptarea de mesaje scrise simple (minimal).**Clasa a III-a****3.1. Descoperirea de cuvinte simple formate dintr-o silabă sau bisilabice.**

- Exerciții de citire a literelor, cuvintelor:
Exemplu: Potrivește și formează cuvintele!; Pescuim imaginea corectă; Săculețul cu poze; Cartea mea cu cuvinte.

4. Redactarea de mesaje simple (minimal/ cu sprijin)**Clasa a III-a****4.1. Familiarizarea cu semne grafice (litere) specifice sau frecvent utilizate.**

- Exerciții de completare a unui cuvânt în care lipsește o literă;
- Formarea unei litere în aer (prin mișcarea mâinii);
- Exerciții de scriere/copiere a unor cuvinte simple în limba engleză;
Exemplu: „cat”, „dog”, „cup”, etc.;
- Exerciții de copiere.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a III-a
Acte de vorbire:	<ul style="list-style-type: none"> - a se prezenta (nume, gen, vârstă); - a saluta și a răspunde la salut; - a prezenta pe cineva (nume); - a denumi un obiect din universul imediat; - a da și a urma instrucțiuni; - a denumi o încăpere a casei; - a număra până la 10; - a recita poezii scurte, simple; - a cânta cântece pentru copii cu versuri simple;
Sugestii de contexte:	<ul style="list-style-type: none"> - Formule de salut - Familia - Școala - Casa - Animale - Numere - Culori - Obiecte din universul imediat - Instrucțiuni - Corpul- câteva componente - Cântece și poezii pentru copii

CLASA a IV-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea de mesaje orale simple.

Clasa a IV-a
<p>1.1. Oferirea unei reacții adecvate în contexte cunoscute, la o întrebare/instrucțiune simplă, rostită clar și rar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îndeplinirea unor instrucțiuni adresate copiilor: Exemplu: Activități de tip outdoor: „Arată o floare roșie!”, „Aleargă până la ...!” etc.; - Răspunsuri verbale/ non-verbale la o întrebare. Exemplu: „Cine are un creion mov?”, „Cine are o carte roșie?”, „În ce mână am creionul albastru?” etc.; - Realizarea unui desen în funcție de un mesaj audiat: Exemplu: „Desenează o casă și o grădină cu trei flori!”, etc.
<p>1.2. Recunoașterea pozițiilor elementare ale unor obiecte (stânga, dreapta, sus, jos, în față, în spate etc.) din mediul familiar, în mesaje orale și audiate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mimarea de acțiuni în funcție de instrucțiuni: Exemplu: - „Mergi la stânga/ la dreapta!” - „Apleacă-te în față/ în spate!” (jocuri, cântece); - Realizarea unui desen/colaj în funcție de instrucțiunile primite; Exemplu: - „Desenează o floare în dreapta/ stânga casei!”; - „Desenează pisica pe/sub masă!”; - „Lipește imaginea băiatului pe imaginea scaunului, în poziția corespunzătoare!” etc.; - Aducerea/ mutarea unui obiect dintr-un set în funcție de mesajul audiat: Exemplu: - „Ridică bila albastră cu mâna stângă!”; - „Mută creionul verde în fața creionului roșu!”.
<p>1.3. Exprimarea interesului pentru înțelegerea unor mesaje orale simple, adecvate vârstei (filme pentru copii).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vizionarea unui fragment dintr-un desen animat, fără subtitrare și interpretarea scenei vizionate (verbal și non-verbal); - Jocuri de mișcare pe diferite cântece.

2. Exprimarea orală în diverse situații de comunicare uzuală.

Clasa a IV-a
<p>2.1. Reproducerea unor cântece/ poezii scurte și simple pentru copii cu sprijinul profesorului.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recitarea unor poezii scurte pentru copii, însoțită de mimică și gesticulație; - Concurs de recitări individuale sau pe grupe; - Concurs de interpretare de cântece pe grupe; - Participarea la serbări ale clasei/ școlii cu poezii și cântece în limba engleză.
<p>2.2. Participarea la interacțiuni verbale pe teme familiare cu sprijinul profesorului.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Răspuns la întrebări simple; - Descrieri simple cu suport vizual, verbal pe baza unei întrebări;

Clasa a IV-a

- Joc de rol după o scenă dintr-un desen animat vizionat.

2.3. Exprimarea unei cereri simple pentru a obține un obiect din universul imediat.

- Mânuirea unor obiecte, în perechi;
Exemplu: „Dă-mi creionul!”, „Dă-mi creionul verde!”, „Aruncă mingea!”;
- Cereri politicoase între elevi cu diverse obiecte școlare sau personale
Exemplu: „Dă-mi cartea ta, te rog!”.

3. Receptarea de mesaje scrise simple (minimal)**Clasa a IV-a****3.1. Înțelegerea întrebărilor sau expresiilor uzuale scrise (minimal).**

- Exerciții de împerechere a cuvintelor prin linii cu imaginea aferentă:
Exemplu: Alege cuvântul corect! Care este perechea cuvântului? Formează grupa culorilor etc.

3.2. Descoperirea înțelesului unor mesaje scrise simple sau expresii scurte adecvate vârstei.

- Citirea și traducerea mesajelor scrise.

4. Redactarea de mesaje simple (minimal/cu sprijin)**Clasa a IV-a****4.1. Redactarea de mesaje simple conținând un cuvânt sau o expresie scurtă.**

- Realizarea unor cartonașe, etichete autocolante cu diverse mesaje conținând cuvinte simple, expresii scurte:
Exemplu: Foarte bine / Bine (Very Good/ Good/ OK);
- Realizarea, cu ajutorul profesorului, a unor etichete care vor fi lipite alături de desenul cu animalul, personajul preferat.

4.2. Elaborarea, în grup, cu sprijin, a unor mesaje scrise scurte

- realizarea în grup, a unor afișe/ felicitări cu prilejul unor sărbători, serbări ale clasei de elevi, evenimente;
- redactarea unor urări prin diferite mijloace: lipirea unor cuvinte, descărcare de pe site-urile de felicitări de pe internet.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IV-a
Sugestii de contexte de comunicare/ vocabular	<ul style="list-style-type: none"> - Casa; - Familia; - Școala; - Zile, anotimpuri; - Vremea; - Timpul; - Localizare; - Personaje din desen animat; - Corpul uman; - Cumpărături; - Serbări și sărbători.
Gramatică funcțională	<ul style="list-style-type: none"> - denumirea unor obiecte de mobilier din casă; - prezentarea simplă de obiceiuri în familie; - denumirea de activități la școală și acasă; - utilizarea zilelor săptămânii, anotimpurilor în propoziții simple; - folosirea orei exacte în conversații simple; - descrierea (minimală) de personaje din desen animat; - solicitarea și oferirea de informații uzuale; - exprimarea unei cereri simple pentru a obține un obiect din universul imediat; - exprimarea amplasării unui obiect-animal(in față, în spatele, stânga, dreapta). - interacționarea verbală pe o anumită temă; - recitarea de poezii; - intonarea de cântece de copii din folclorul englez;
Variabilitatea și regularitățile limbii	<ul style="list-style-type: none"> - intuirea numărului, persoanei etc.

Sugestii metodologice

Învățarea unei limbi moderne poate fi introdusă ca materie (potrivit Planului-Cadru) din clasa a III-a și/ sau a IV-a la elevul cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate.

Procesul de predare- învățare ar trebui să se realizeze într-un climat educațional propice, în care **abordarea individualizată și stimularea capacităților elevilor** să fie maximă.

Majoritatea elevilor cu dizabilități intelectuale ușoare și moderate sunt incluși în programul de terapie a tulburărilor de limbaj, manifestând dificultăți în scrierea și citirea în limba maternă. De aceea, în primul/ primii ani de studiu a limbii moderne se va insista foarte mult pe comunicarea și exprimarea orală, pe receptarea orală și învățarea în context. Registrul scris va introduce elemente grafice specifice limbii engleze minimal, exerciții-joc de găsim a cuvintelor.

Se recomandă ca activitățile să aibă suport intuitiv bogat, realizat de către cadrul didactic sau/și de către elevi, care să atragă elevul în procesul de învățare. Elevii din această categorie întâmpină dificultăți de învățare și trebuie sprijiniți în activități.

Se sugerează **apelarea la utilizarea non- verbalului, paraverbalului** pentru a sprijini învățarea, folosindu-se mimica și gesticulația mâinilor, a feței, pantomima, modul în care sunt rostite cuvintele.

Folosirea de material intuitiv bogat este foarte importantă la elevii care au nivelul de începător (cei care încep învățarea unei limbi moderne din clasa a III-a).

În ciclul primar, și nu numai, elevilor le place să se joace. Jocul are un rol fundamental în viața copiilor și dezvoltarea personalității lor. Copiii tind să vadă viața prin prisma jocului, **Jocul didactic/ abordarea ludică** devine astfel un instrument de învățare nemijlocită. La această vârstă copilul are nevoie de mișcare, de interacțiune frecventă cu alți copii, de folosire a jucăriilor în contexte de comunicare funcțională.

Achizițiile făcute trebuie să fie folosite apoi în alte situații pentru ca învățarea să fie eficientă, de durată.

Comunicarea verbală are un rol deosebit, scopul final fiind acela de a determina elevii și de a-i stimula în vederea acumulării de cunoștințe noi prin utilizarea limbii engleze în diverse contexte.

Pentru un demers eficient sugerăm:

- folosirea limbii engleze cu suport material care să zugrăvească în imagini cuvântul/ cuvintele/ activitatea denumite;
- folosirea de mesaje scurte/ întrebări uzuale, articulate rar și însoțite de palierul non- verbal, paraverbal;
- organizarea de activități în perechi (pair work activities) pentru stimularea schimbului de mesaje;
- receptarea orală de mesaje scurte la care elevii să reacționeze;
- utilizarea de propoziții scurte dintr-un context (poezii, cântece, jocuri) și folosirea lor în alte contexte;
- cântece de top/ filme (pentru interesul copilului față de semnificația versurilor);
- participarea la jocuri, care antrenează atenția și implicarea elevilor;
- predarea- învățarea cu folosirea de imagini mari, viu colorate și text minimal;

Exemple de activități, clasa a III-a și a IV-a:

- Conversații simple între colegii de bancă: „What's your name?”, „My name is...”, „What is this?”, „This is a ...”, „How are you today?”, „I'm fine, thank you.”, „What's your age?”, „I am...”;

- Elevilor li se cere să arate creionul roșu, toți elevii ridică creionul roșu. "Show the red pencil!", "Show the green pencil!";
- Elevilor li se cere să găsească etichetele, să citească cuvântul și să-l lipească sub imaginea care corespunde animalului/ obiectului respectiv;
- Joc: „Simon says...”;
- Conversație simplă: „How many?”, „Five.”;
- Elevilor li se cere să urmeze instrucțiunile: „Go to the door/ blackboard!”, „Jump!” etc.;
- Elevilor li se cere să dea instrucțiuni, pe rând: „Eat!” (ceilalți elevi din clasă mimează acțiunea);
- Să urmărească liniile trasate și să transcrie cuvântul sau să scrie cuvântul care denumește imaginea la care a ajuns;
- Joc: Elevii sunt așezați în rând. Pe rând, fiecare elev extrage un bilet dintr-un plic/ bol și urmează instrucțiunea: „Run!”. (Pe bilet/ etichetă poate fi înscrisă denumirea unui animal/ obiect etc., elevul citește ceea ce e scris pe bilet și lipește biletul sub imaginea animalului/ obiectului etc.);
- Joc „Telefonul fără fir”, unui elev din clasă i se spune, la ureche un cuvânt, el trebuie să-l spună mai departe, ultimul elev trebuie să pronunțe tare cuvântul;
- Joc: Fiecare elev primește o copie a unui desen cu afirmații: „Trandafirul e roșu.”, „Cerul e albastru.”, „Mașina e galbenă.” etc., elevii citesc propoziția și colorează după indicii;
- Cântec: „This is the way I wash my face/ I brush my teeth/ I comb my hair.”, însoțit de mimică și gesticulație pentru a înțelege versurile.

Feedback-ul din partea profesorului este foarte important la elevii din această categorie de vârstă, elevii pot fi recompensați pentru implicarea lor activă prin obținerea de puncte roșii pe panoul de pe peretele sălii de clasă, ștampile cu îngerași (la Crăciun), flori, oferirea de buline roșii (la 10 buline roșii elevul primește un FB) pentru răspunsurile la activități etc.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gherguț, A (2005). *Sinteze de psihopedagogie specială*, Ed. Polirom, Iași;
2. Harmer, J.(2007). *The Practice of English Language Teaching, Fourth Edition*, Longman;
3. Scrivener, J. (2005). *Learning Teaching*, Macmillan, UK;
4. Wright, A.(2006). *Games for Language Learning*, Cambridge University Press;
5. ***Programa școlară pentru disciplina Limba Modernă 1, Clasele a V-a – a VIII-a, București, 2017, Anexa nr.2 la Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3393/ 28.02.2017.

Grupul de lucru:

Liana Maria MITRAN, Coordonator Ministerul Educației
Alin Florin NOVAC-IUHAS, Coordonator Inspectoratul Școlar Județean Bihor
Hajnal KERY, Coordonator Inspectoratul Școlar Județean Bihor
Alina VESE, Coordonator Inspectoratul Școlar Județean Bihor

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Costa Elisabeta Monica	Inspectoratul Școlar Județean Bihor
Micula Alexandra- Diana	Liceul Tehnologic Special, Nr.1, Oradea
Cărădan Adina- Mioara	Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Orizont” Oradea
Olar Aurel- Octavian	Liceul Tehnologic Special, Nr.1, Oradea